THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967
Subscription Rates $5.00 Per Year
Single Copy — 2 Cents

Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ontario
January 22nd. 1913.

דער קאַמף מיט'ן באָלשעוויזם און אַנטיסעמיטיזם

צו דער צייט, וואָס דער הויכער ראַט האָט באַשלאָסען צו שיקען אַ קאָמיסיע קיין רוסלאַנד אַנטערצוזוכען דאָרטען די לאַגע־אינ'ם נאָמען פון דער דערווייליגער האַלב־טויטער נאַציאָנען ליגע, צו דער צייט, וואָס סיי אין דער פרעסע, און סיי ביי אַנדערע געלעגענהייטען, רעדט מען שוין יעצט גאַנץ אַנדערש וועגען דער סאָוועטשען רוסלאַנד, נאָך וועמענ'ס האַנד דעל מען גאָרט אַזוי, צו דער עלבער צייט ווערט אַלץ קלערער, אַז דער קאַמף געגען דעם באָלשעוויזם, וואָס ווערט יעצט אָנגעפיהרט אין אַ גרויסן טייל פון אייראָפּע, איז ניט מעהר ווי אַ מאַסקע פאַר אַנטיסעמיטישע אָנפאַלען אויף אידען.

ניט לאַנג צוריק איז אין וואַרשע פאָרגעקומען אַ ציזאַמענפאַהר צו באַקעמפען דעם באָלשעוויזם. גאַנץ וועניג האָט מען אין דער פרעסע גע־מעלדעט וועגען דיעזען ציזאַמענפאַהר. צו וועלכען עס האָט אויך גענאָמען ספּעציעל אַרונטערפאַהרען קיין וואַרשע. אָבער וועלכער האָט שפּעטער אויפגעגעבען דיעזע רייזע.

די טעג אָבער, זענען אַהער אָנגעקומען די וואַרשעווער אידישע צייטונגען, און דורך זיי דערייסען מיר זיך, אַז דער ציזאַמענפאַהר געגען באָלשעוויזם איז גאָר געווען „אַ ציזאַמענפאַהר צו פאַרשפּרייטען אַנטיסעמיטיזם".

די וואַרשעווער בונדיסטישע צייטונג „לעבענס־פראַגען" טיילט מיט פאָלגענדען אינצידענט וועגען דיעזען ציזאַמענפאַהר, וואָס כאַראַקטעריזירט זיך גאַנץ ביזיך די באַציהונגען צו אידען.

די מיטאַרבייטער פון „נייעס פון היינט" און „מאָמענט", וועלכע זענען געקומען צוגעזען אויפ'ן דריטען טאָג פון אַנטי־באָלשעוויסטישען ציזאַמענפאַהר, דערצעהלען, אַז צו זיי איז צוגעקומען דער אינציאַטיוו פון ציזאַמענפאַהר דער גלח אַהאַרָאָן־קוראַק און ערקלערט, אַז אַזוי ווי עס ווערען הייגט אַרומגערעדט מיליטערישע ענינים מיט'ן ער אַרויסגעטען די אידישע פּרעסע־פאַרשטעהער, וועלכע זענען אַנד לויט זיין מיינונג, אין גאַנצען אויבערן אויפ'ן ציזאַמענפאַהר.

אַנזעהן מיטאַרבייטער, וועלכע זענען שוין זאַט געווען פון טעם פון די ערשטע צוויי טעג פון ציזאַמענפאַהר, זענען שוין אויפ'ן דריטען טאָג אַליין נישט געקומען, און דערייבער האָבען זיי אויסגעמיטען דעם דאָזיגען „בכיר".

אָט ווי דער ציזאַמענפאַהר ווערט געשילדערט פון אַ צייטונגס־פאַרשטעהער פונ'ם וואַרשעווער „מאָמענט". —

דער „ציזאַמענפאַהר" שטעלט מיט זיך פאַר נישט מעהר ווי אַ „פּובליקום", וואָס פילט אין אַלע אונטערנעהמונגען און פאָרלעזונגען פון אַן אַנטיסעמיטישען כאַראַקטער. עס זענען דאָ כ'רוב ווייבער, גלחים, פּישערים און אויך מיליטער־לייט. קיין דיסקוסיע וועגען די מעטאָדען צו באַקעמפען דעם באָלשעוויזם — דאָס זאָל דאָך זיין די אויפגאַבע! — קומט דאָ נישט פאַר. אַלץ ווערט אַזוי פון אורים ותומים צוגעשניטען און אויפגעלעגט, אַבגע'רד'עט, אויסגעהערט און אַנגענומען.

ווען אויך בין אָרויין אין זאַל איז אויף דער טריבונע געשטאַנען עפּעס אַ יונגער הערר און געגעבען אַזוי ווי אַ סך־הכל פונ'ם ציזאַמענפאַהר. יערעס דריטע וואָרט איז — „זשידזשיי". דער באָלשעוויזם — פלאָנטערט ער אַזוי ווי אין אַ היהנער־פלעט — קומט אייגענטליך כישט פון מזרח נור פון מערב. וואו עס הערשט די בעהאַרעטע מאַסאַנערייע, וואָס איז אייגענט־ליך די אידישע געהיימע רעגירונג. אויך אין פּוילען זענען די באָלשע־וויקעס אידען, וועלכע שטעהען/אין געהיימען קאָנטאַקט מיט דער מאָסאָ־נערייע א. ד. ג.

הערצגדיג די לאַזונג קאָפּאָזע פּלוידעריי האָט זיך אויף מיין גע־ווקס איהרשיינליך בשווידען אַ מינע פון עקעל צו דער אונבעגרעניצטער מענטשלעכער טפשות; און דער מינוט האָבען זיך הינטער מיר צוויי פאַר־שוינען מיט שפּיצינע אויגען געווען געשטעהן און ציגערפען דעם בין־דער־טיר שטעהענדען פאַרוציאָנס, וועלכער איז צו מיר, אמת גאַנץ העפיך, צוגעגאַנגען און מיר געבעטען נעהן מיט איהם, מייגענדיג, אַז ער האָט דאָ געפאַקט דעם ריכטיגען „באָלשעוויק", געגען וועלכען מען קעמפט דאָ מיט אַזאַ חכמה.

צו מיין גלוק, האָב איך ביי זיך נעראָט אַ לעגיטימאַציע פונ'ם „קלוב פון די סיים־ד־זשורנאַליסטען", וועלכע זאָגט עדות פאַר'ן פּאָליצי־אַגט, אַז הגם איך בין אַ איד, בין איך דאָך נישט אַזאַ „טונקעלער פאַר־שוין" וועלכען מען פיהרט אַרויס מיט כבוד פון דער הויכער פּערזאָנאַלונג. דער פאָליציאַנט האָט מיר אָבגעלאָזט, אָבער אַ הברה אַרומשטעהענדע פאַרשווינען האָט מיר נאָכין אָפען געזאָגט, אַז „דאָ איז ניט קיין אָרט פאַר אויך, דאָ איז טור פאַר ספּעציעל פּערטרויטע מענשען, טראַכט אויך אַב כל זמן איהר זענט נאָכ'".

דערזעהענדיג, אַז איך קאָן באַלד אויף מיין הויט דערפיהלען די רעזולטאַטען פונ'ם „האַמד געגען באָלשעוויזם" האָב איך שנעל פאַרלאָזט די איידעלע געזעלשאַפט, ערקלעהרענדיג, אַן אפיצע, וואָס האָט מיר נעפרעגט אויף דער סיבה פון מיין אויפהענגונג, אַז ווען מען רעדט בסדר וועגען אידען דאַרף מען האָבען דעם מוט אין לאָזען דאָס אָפען הערען".

אַן אויך די רעזאָלוציעס, וועלכע זענען אָנגענומען געוואָרען אויף דיעזען ציזאַמענפאַהר, לאָזען ניט איבער קיין צווייפעל אין דעם אַנטיסע־מיטישען כאַראַקטער זיינעם.

איינע פון די אָנגענומענע רעזאָלוציעס לעשל פאָדערט, אַז מען זאָל באַווייזען די אידען פון דער אַרמיי, אין דאָס איז ניט די איינציגע רעזאָ־לוציע, אין וועלכער די אידען ווערען דירעקט אָנגעגריפען.

דאָס קומט פאַר אין פּוילען, וואו מען קעמפט געגען דעם באָלשע־וויזם, אין עהנליכען קומט אויך פאָר אין אונגאַרן. וואו דער קאַמף געגען באָלשעוויזם מיינט נאָר פאַגראָמען אויף די דאָרטיגע אידען.

אין ביידע פּרעצער ווערט יעצט דער העפטיגסטער קאַמף געפיהרט געגען באָלשעוויזם. אָבער פאַקטיש מיינט עס אין ביידע ערטער אַ קאַמף געגען אידען.

דער קאַמף מיט'ן באָלשעוויזם און אַנטיסעמיטיזם זענען אַלזאָ גע־וואָרען סינאָנימען, אין דאָך שיט מען זאָמד אין די אויגען.

מגילת פּראַסקוראָוו

(„דערצעהלט פון אַנ'ער ראיה אינ'ם וואַרשעווער „מאָמענט")

אויפ'ן וועג קיין וועו איז דורך וואַר־שע דורכגעפאַהרען דער פּראַסקוראָווער איינוואוינער ישעיהו זינגער. ער האָט דורכגעמאַכט אַלע צרות און רדיפות וואָס די אידישע בעפעלקערונג אין פּראַ־סקוראָוו האָט געהאַט אויסצושטעהן פון די פערשידענע מושלים נאָכ'ן אויס־ברוך פון דער רוסישער רעוואָלוציע. ער האָט אויך ביינעלעבט די שרעקליכסטע שחיטה. וואָס איז וועו עס איז פאַרגע־קומען אין דער געשיכטע פון דער אידי־שער מערטיראָלאָגיע, דעם פּראַסקוראָ־ווער פאַנראָם פון ט"ו אדר א', תרע"ט.

וועגען דער גאַנצער מעשה־פּראַסקו־ראָוו דערט ח' זינגער זעהר נישט גערן. דערהייפט רעדט ער וועניג וועגען די גוואַלדיגע ווילדהייטען און אונגעוויהנ־ליכער אכזריות, וואָס זענען בעגאַנגען געוואָרען בעת דער שחיטה. דער דער־שטיקטער קול און די טרערען, וואָס שטעהען איהם דאָ אין די אויגען, בע־ווייזען אַז וועגען דעם איז ער נישט אויסגעשאַנט צו דערצעהלען. דאָס ביסעל אָבער, וואָס ער דערצעהלט שווינ־ארויס, איז שוין גענוג, איבער געגע...

נאָכדעם — חויבט אָ'ן ח' זינגער — ווי דער העטמאַן סקאַראַפאַדסקי איז פער־טריבען געוואָרען פון קיעוו. דורך פּעט קוראָ'ס חילות, איז ביי אינז'ם פּראַס־פּאַלאַ פון אַן ערך 140 פערזאָן, צווישען זיי 26 אידען; זיי אַלע זענען געווען גע־שטימט פאַציאַל דעמאָראַטיש און אַרי־בער צו פעטליוראַ'ן. זיי האָבען זיך פער־העלטניסמעסיג איינגעהאַלטען גאַנץ רוהיג, און אין שטאָדט האָט געהערשט אָרדנונג.

אין אַ 5—6 וואָכען אַרום איז אָבער אין שטאָדט אָנגעקומען דער 3טער הייר דאַמאַצעער פאַלק, אונטער דער פיהרונג פון אַטאַמאַן סימאָסענקאָ, וועלכער איז אַליין געקומען ערשט מיט אַ פאַר טעג שפּעטער.

גלייך מיט'ן אַריינגעהן פון די הייד־מאַקעס האָבען זיך איבער'ן שטאָדט אַנ־געהייבען פערשפּרייטען אונרוהיג קלאַ־גען, אַז די שטימונג פון דער אידישער בעפעלקערונג איז געוואָרען יעהר אַ נערי־וועזע. מ'איז אויעה מיט אַ השתדלות צום דעמאָלטיגען שטאָדט גאַלאָוויע, דר. סטאַ־נינסקי, אַ פאַליאַק, ער זאָל זעהן נישט צו דערלאָזען צו קיין אונרוהען. דר. סטאַ־נינסקי האָט די אידישע דעפּוטאַציע בע־ריהיגט, און פאַקטיש האָבען זיך די הייד־מאַקעס געהאַלטען מעהר אָדער וועניג־ער „אַנשטענדיג". אין אַ פאַר טעג אַרום האָבען זיי בלויז געמאַכט אַ רעוויזיע אויף דער געלד בערעזע. פערהאַלטען אַ גרופּע אידען און צוגעטומען ביי זיי דאָס געלד. וואָס איז לויט'ן פּסקידען פון שטאָדט מאַמענדאַנט רייוועטשוק איבער־מענבען געוואָרען אין דער „קאַזנאַ".

ווען אין שטאָדט איז אַריינגעפאַהרען דער הייד־מאַקעשער אַטאַמאַן סימסע־קאַ, האָט זיך שוין חברהה אַ ביסעל אַנגע־הייבען לוסטיג מאַכען, אָבער ס'האָט זיך אויסגעלאָזען בלויז צו אַ פאַר „טרינקענע־לעעף, רייסען הייסלען א. ד. גל.

שבת, ט"ו אדר א', אין דערפריה, האָט זיך אין דער שטאָדט דערהערט אַ שיר־טעריי, דער עולם האָט אָנגעהויבען אַרויס־נעהן אין גאַס צו זעהן וואָס דאָס איז; קיי־נער האָט אָבער ניט געוואוסט, וואָס דאָ קומט פאַר. איך בין אַ סעקרעטאַר פון אַ ציוניסטישער אָרגאַן, בין איך אויפ־אַהיר, אפשר וועט מען דאָרט עפּעס וויס־סען. אַזוי ווי מיר רעדען דאָרט, קומט אַריין אַ אידישער סאָלדאַט פון 8טען פאַלק אויף זאָגט:

— „ברידער זעהט טהיט עפּעס. די הייד־מאַקעס טראַכטען עפּעס מיאוס'ע זאַכען; זיי האָבען זיך פערשטעלט פאַר אַ דען און אַרעסטירט קוויטשטשוק'ען מיט'ן פּאַסט נאַטשעלניק. אויף די שיסעריי איז דורך זיי פּראָוויזירט געוואָרען צוויי־שען אין 8־טען פאַלק, כדי דערנאָך אַרויפצוהערען די גאַנצע שילד אויף אידען.

דאָס איז געווען 9 פיר. מיר זענען צוזאַמען אין גאַס אַרויס מתרה צו זיין דעם אידישען עולם. מ'זאָל זיצען אין ד' הייזער, הערען מיר: פון די פלעהענדע קוגלען אין אַ ציפעלע דער־וואַסען, געוואָרען די זעהר פאַ־מערע אידישע לעדערען טראַכטענדיגע מעהר ווייסען מיר נישט אין ווייטער האָבען מיר מורא צו געהן.

אַ ווייער איינס — האַלב צוויי זעה איך פון מיין הויז אויף דאָס אָנגעגעבער גאַס, ווי צו דער גענעגאיבערדיגער מיר מע לויפען צו 2 הייד־מאַקעס און לאָזען אַרויס די אַרעסטאַנטען. דאָרט זענען אויך געווען 2 אידען; זיי האָט מען—ווי מיר האָבען זיך שפּעטער דערוויסט — דערהרג'עט.

אַביסעל שפּעטער אַ ווייל פאַרבייגער מאַהרען אַ אַבטייילונג פון עדר 400 הייד־מאַקעס אין פולער אַמוניציע מיט מאַשינען־גוועהר, ווי וואָלטען זיך צו עפּעס געגרייט.

כ'געה אַריין אין גאַס. צו מיר געהט צו אַ בעקאַנטער הייסטאָרישער פיהרער און זאָג:

— זינגער, געה בעסער אַריין אין שטיב. אַט נאָר וואָס האָבען די הייד־מאַקעס געשטאָכען אַ אידען.

כ'דערהערט זיך אַ שיסעריי ביי אַ פּלייט אין געשטאַנען דער איד ישראל פאַכטער מיט זיין טאָכטער, אַ באַרמהער צוצע שוועסטער — ביידע זענען געפאַלען טויט.

כ'געה צוריק אַריין אין שטוב. פאַר מיין פענסטער לויפט דורך אַ איד, נאָך איהם — אַ הייד־מאַק מיט אַ מעסער אין האַנד.

כ'קען נישט איינזיצען. דורך אַ הינ־טער זיץ געה איך אַריין אין דערזעה אַביסעל. ווייטער דעם אידען. ער זיצט אויף דער'ערד, קוקט מיך אָן און ווייסט נישט, וואָס איך רעד צו איהם. כ'פיהר איהם אַריי'ן מיר אין שטוב. ער קומט ביסעלעכווייז צו די געדאַנקען און הויבט אָן רעדען:

ער קומט פון דער קופּעטשעסקאַ, ד' הייד־מאַקעס הולען; אידיש בלוט ווערט פערגאָסען ווי וואַסער. איהם איז אויסגעקומען צו געהן אַביסעל בערג תרגים. אַט די שטיוועל זיינע זענען אַזש אָנגעגאַנען פערבלוטיגט. אפשר 1200 קרבנות... איהם אַליין האָט מען תחילת אָנגענומען פאַר אַ קריסט. דערנאָך אָבער האָט איהם אַ הייד־מאַק דער־קאַנט...

וואָס מיר לעבען געבליבענע, האָבען דעם טאָג הערגעלעבט. — אין אַבערגיג צו ערצעהלען. דעם אמת האָבען מיר זיך דערזאַמען דערנאָך.

4 שעה בלויז האָבען זיך די הייד־מאַ־קעס לוסטיג געמאַכט; אָבער פאַר דער קורצער צייט האָבען זיי בעוויזען אַ תל צו מאַכען פון אַזאַ גרויסער אידישער קהלה.

צוזאַמענגעס, וועגען אַ שיעור אַזוי ווי דער דר. ליסער, זאָגט, אַז מען מוז שאַפען מענשען אויף טראַגען די פערזאָנלעכקייט — וועגען די תרגים האָט אַזוי ווייט דער שטאָדט, אַז דער פּרעזידענט פון די קהלות, ר' יוסף זעגל, קיין פּראַסקוראָוו אַריין אין באַלשעוויזם, דער שטשוגריגער פאַלק.

אַט אַזוי האָט עס געדויערט בין שבועות. דעם ערשטען טאָג נאָך יום־טוב איז ווידער אָנגעקומען מיליטער, און ווידער זענען געפאַלען אַ ריישע קרבנות. סתם אַזוי, פערבייגע־הענדיג. איז מען פערבייגעגאַנגען דעם הייליגען אָרט, האָט מען דערזייה דער־הרג'עט דעם קבלת'מאַן מיט זיין זון.

האָט מען אויפ'ן וועג געטראָפען אַזעלכע זען ס'איז אידען האָט מען איהם דער שאַפען. אַזעלכע „איפּליגע" תרגים זע־נען דעם טאָג געווען 42.

אין 13 טעג אַרום זענען ווידער אָנגע־קומען די באַלשעוויקעס. אַקראַאיניש מיליטער; דער טאַראַשטשאַנסקי און נאַגוטסקי פאַלקען.

אַ פּנים, אַז איז פאַראַנאַם פון דעם אויגען מיין באַלשעוויקעס זענען אַריין מיט פאַנאַמען. פון די 21 טעג, וואָס די פאַלקען זענען ביי אונז געווען, האָ־בען זיי זיך גאַנצע 12 טעג בעשעפטיגט נע פּאַזאַקען און וועט פון דער שטאָדט קיין שריך יפּליט נישט לאָזען. אַנ־ד חייסט ער זיך אַריינטראַגען 6000 רובל, אפּנים, שחיטה געלד...

אין מ'האָט דאָס געעד אַריינגעטראָגען די אידען זענען אַרויסגעגאַנגען אַבל לחפּי ראש. סכרשת גנב האָט מען זיך געשעמט איינער פאַרן צווייטען. ווער האָט זיך ערגיבט אויף אַזאַ זאַך. מ'האָט געמיינט, ס'וועט זיך אויסלאָזען בלויז צו געלד, ווען נישט — וואָלט מען אינגאַנצען אומגעבראַכט דאָס עבען נישט אַבגעגעבען.

ביז דאָנערשטאָג נאָך איז דאָס בלוט געשטאַנען אויף די גאַסען. גאַנצע 3—4 וואָכען האָבען זיך נעהערט די געשריען און די קרעכצען פון די פערקוואַנדעטע אין נוסח/דוגע — „שווער געזיגען פּשוט אַ נאַס דורכצוגעהן.

דערמיט אָבער האָבען זיך נאָך די ענויים פון ד' פּראַסקוראָווער אידען נים געענדיגט די ערד האָט נאָך נישט בעזיי־זען ביז דאָס וועט געשעהען. דער חייפט גליער פון דיעזע נייע שטאָט אין מערבע. די קלענערע גליעדער זיינען די פּראַוויינצען פון באַסנען און הערצעגאַ־וויינא, קראַאַציע און מאָנטענעגראָ. די גאַנצע איינוואוינער פון זיגאַ סלאַוויש־שטאָט זיינען מערבען, — אָבער די אַנדע־רע נאַציאָנאַליטעטען, די קראַאַטען, און די סלאָוואַנער זיינען אויף זערה צאַהל־רייך, און אין צוויי פּראָווינצען בערדע־ווי זאָגאַר די מאַיאָריטעט.

ווענען די לעצטע צוויי נאַציאָנאַלי־טעטען עקזיסטירט אַ דיספּוט צווישען מערהערע פּאָליטיקער, אייניגע טענה'ען אַז די קראַאַטען די סלאָוועניען זע־נען באמת פונקט אויעלבע מערבען ווי די איינוואוינער פון מערבען, נאָר דער אונ־טערשיעד באַשטעהט בלויז אין זייער נאַ־מען. אַנדערע, דאַנענען, טענה'ען אַז די קראַאַטען און סלאָוועניען זיינען טאַקע פון אַן אַנהער שטאַם ווי די מערבען און פאַרדיענען דערפאַר אַנערקענט צו ווע־רען אַלס אַ באַזונדערע נאַציאָנאַלי־טעט. דער אמת שיינט צו זיין אויף דער זייט פון די ערשטע, נאָר די פראַגע פון וואָלען די פּראַקטיקען ווי הייד־מאַקעס, און אַנדערע פערקלייטיגט, ווי הייד־מאַקעס, אַנדערע אויך געאַרבייט מיט מע־סערס.

אַ פּאַר טעג פאַר פּסח איז צווישען פעטליוראַ'ס הערען געוואָרען אַ מהומה, און זיי האָבען פערלאָזען. די שטאָדט, ערב פּסח זענען קיין פּראַסקוראָוו אַריין די באָלשעוויקעס, דער שטשוגריגער פאָלק.

אַט אַזוי האָט עס געדויערט בין שבועות. דעם ערשטען טאָג נאָך יום־טוב איז ווידער אָנגעקומען פעטליוראַ'ס מיליטער, און ווידער זענען געפאַלען אַ ריישע קרבנות. סתם אַזוי, פערבייגע־הענדיג. איז מען פערבייגעגאַנגען דעם הייליגען אָרט, האָט מען דערזייה דער־הרג'עט דעם קבלת'מאַן מיט זיין זון.

מיט רויבערייען און אַנב דער'הרג'עט 12 אידען.

נאָך זיי איז ווידער אָנגעקומען פעטליו־ראַ, דאָסמאָל מיט נאַרציישען חלק, ווע־לכער האָט זיך שוין פערהאַלטען רוהיג. דאָס דאָזיגע מיליטער האָט פערבראַכט ביי אונז ביז מיט א וואָכען 7 צוריק, ווען עס האָט געמוזט אַבטרעטען פאַר דער ניקיגע'ען.

אַ פּנים, אַז איז פאַראַנאַם פון דעם אַזעלכען מיליטער אַזוי ווייט אַן אַנטי־שלעכטס אויף דער וועלט. מיר האָבען שוין דאָנקען נאָט צוויי דערקלעראַציעס. אַ היבש ביסעל סימפּאַטיעס צו די דערקלעראַציעס אַלע וואָס דער, מאָמער פּעהלט אונז נאָך פּאַלעסטינאַ, עס, דאָס איז שוין אַ קלייר באַלשעוויקעס....

די לאַגע אין דעם נייעם יוגאָ־סלאַוויישען שטאַאַט

פון בן שמעון.

יוגאָ סלאַוויע איז אַ איינע פון די נייע מדינות וואָס זיינען אויפגעשטאַנען אין אייראָפּאַ אַלס רעזולטאַט פון דעם קריעג און ווי די מיסטע פון דיעזע מלוכות האָט זי נעמוזט דורכמאַכען אַ חיבשען קרעזיס ביז זי האָט זיך געקאָנט מעהר אָדער וועניגער איינפעסטיגען; זי האָט נאָך אַבער אַ גרויסע מאַס אַרבייט צו געלעגען אויסטיהן דאָס עבען נישט אַבגעגעבען.

ביז דאָנערשטאָג נאָך איז דאָס בלוט געשטאַנען אויף די גאַסען. גאַנצע 3—4 וואָכען האָבען זיך נעהערט די געשריען און די קרעכצען פון די פערקוואַנדעטע אין נוסח/דוגע — „שווער געזיגען פּשוט אַ נאַס דורכצוגעהן.

דערמיט אָבער האָבען זיך נאָך די ענויים פאַרלויפיג אין איין גאַנצען אַר־גאַניזם און עס וועט נאָך מיזען נעהמען, בייט בין דאָס וועט געשעהען. דער חייפט גליער פון דיעזע נייע שטאַאַט איז סערביע. די קלענערע גליעדער זיינען די פּראַוויינצען פון באַסנען און הערצעגאַ־ווינא, קראַאַציע און מאָנטענעגראָ. די גאַנצע איינוואוינער פון זיגאַ סלאַוויש־שטאַאַט זיינען סערבען, — אָבער די אַנדע־רע נאַציאָנאַליטעטען, די קראַאַטען, און די סלאָוואַנער", פאַקטאַר האָבען זיך דאָ נים געלאָזט שטאַרק פיהלען און די איינוואוינער האָבען ווי עס שיינט שוין גאַנץ שלום געמאַכט מיט דעם „נאַציאָנאַלע" פאַרדרונגען און שטעלען אויף אַזאַ אופן אין געפאַהר די עקזיסטענץ פון דעם אַמאָל „שטאַאַט".

צום גליק איז עס אַבער נעמען אַרויס, דער „נאַציאָנאַלער" פאַקטאַר האָט זיך דאָ נים געלאָזט שטאַרק פיהלען און די איינוואוינער האָבען ווי עס שיינט שוין גאַנץ שלום געמאַכט מיט דעם נאַציאָנ־אַל זיי דאַרפען ביידען אין שטאַאַט צו־נעמען דעם ווייטערען פון אַלעמען.

ווען נעמען אַזוי אַלע פאַקטאָרען אין אַ־נטרעכט, די פּעטערבערג פון אַנגעגאַ־פראַנקלייך און איטאַליען קאָבען צוגע־שיקט צו יוגאָ־סלאַוויע אַ נאַטע אין אַ־נטרעכט זיי ראַזען אויף דעם גרונט אַז אַלע אַנדערע לענדער זיינען אויף דער זייט פון אַנטאַנטע־פאַרבונדענע, און אַז דאָס איז אַ גלייכע אַנטאַנטע־פאַרבונדענע לאַנד, אַז דאָס איז אַ לאַנד מיט אַ גרויסע מאַס אַרבייט אין דער פאַרגאַנגענע צייט אויף אַ־נטלאָזן אַלע אַנדערע לענדער פון דער אַנטאַנטע־פאַרבונדענע אין דער אַנטאַנטע־פאַרבונדענע אין דער אַנטאַנטע־פאַרבונדענע אין